

ZPRÁVY^u

Československé psychologické
společnosti

při Československé akademii věd

I

1959

č. 1

(592

151461

J 2/1 1959
1959

Úvodem.

Zprávy Československé psychologické společnosti vycházejí poprvé za dva roky od jejího založení. Loňské usnesení o jejich vycházení bylo pro technické nesnáze uskutečněno teprve za rok. Za to vyjdou nyní první tři čísla rychle za sebou. Úkolem Zpráv je informovat členy Společnosti především o činnosti Společnosti, v druhé řadě i o jiných událostech odborného psychologického světa, které s činností Společnosti souvisí. Československá psychologická společnost rozvíjí již dnes širokou činnost ve společných celostátních akcích, v odborných sekcích a v oblastních skupinách. Je to spolu s činností volených orgánů činnost organizační již dosti rozvětvená; proto je pravidelné informování všech členů Zprávami nutné. Očekáváme, že oblastní skupiny využijí Zpráv k informaci ostatního členstva o své činnosti. Slovenská psychologická společnost, která je složkou Československé psychologické společnosti vydává také vlastní informační "Bulletin". Společné Zprávy československé budou přinášet pravidelné informace i o činnosti slovenské. Vydávání Zpráv umožňuje vyčlenit z odborného časopisu "Československá psychologie" to, co svým obsahem patří sem a tak v něm získat více místa pro vědecké články a referáty.

Srovnáme-li činnost první československé Psychologické společnosti založené 1927 s činností a úkoly nynější Československé psychologické společnosti, vidíme ohromný pokrok. Stará společnost se omezovala na pořádání přednášek v Praze. Časopis Psychologie byl vydáván nezávisle na ní pedagogickými korporacemi v Brně a řízen tamními psychology. Nebylo tu koordinace, ba zprvu ani spolupráce. A ještě vzdálenější byla činnost psychologů slovenských. Nyní je Čs. psychologická společnost sdružením odborníků psychologů, kdežto dříve takový požadavek na své členy nekladla.

Stará Psychologická společnost byla spolekem zájemců; nynější Společnost je přičleněna k naší nejvyšší vědecké instituci, Československé akademii věd.

MZK-PK Brno

3119906133

V těchto skutečnostech se odrážejí převratné společenské změny. V buržoasní Československé republice byla i práce psychologů nejjednodušší, málo organizována, méně než v pokročilejších zemích, bez zásadní jednotné ideové orientace. Aplikace psychologie na praxi nevyplývala z celkového zaměření této vědy. Naše psychologie se rozvíjí v socialismu. Českoslovenští psychologové se cíle- vědomě zapojují do budování komunistické společnosti. Přesvědčují a budou přesvědčovat veřejnost o nezbytnosti své teoretické i praktické práce. Mají nyní ve své činnosti vhodný organizační rámec, v němž se mají volené orgány opírat o spolupráci a iniciativu členstva. K rozvoji organizovaného, ideově jednotného a socialismu sloužící činnosti všech členů a složek Společnosti mají přispívat i tyto Zprávy.

Vl. Tardy.

ČESKOSLOVENSKÁ PSYCHOLOGICKÁ TRADICE

Univ.prof. Dr. Václav Příhoda.

Založení Československé psychologické společnosti, která je dědičkou Psychologické společnosti, organizované 17.března 1927, připomnělo nám povinnost ohlédnout se hluboko do minulosti, abychom si ujasnili, na jaký obsah a na jaké výzkumné metody v psychologii můžeme a musíme navázat, chceme-li si uchovat svérázný směr pokrokového bádání. Touto vědou se obíralo u nás mnoho tvůrců a pilných pracovníků, ale z toho velikého materiálu nebylo všecko příspěvkem, který by svou hodnotou a trvalostí mohl budovat tradici. Tento problém je však ještě ztížen tím, že nemáme dosud systematické práce o dějinách československé psychologie, vyjímaje materiál, shromážděný profesorem Josefem Králem v V.kapitole Československé psychologie pro XIX. a XX. století. Počátky psychologického bádání u nás jsou terra incognita.

Zřízení Karlovy university, které posunulo národ mezi nej přednější ve světové kultuře, dalo možnost našim vědeckým pracovníkům studovat i otázky lidské psychologie. Středověcí badatelé byli tu omezeni ovšem scholastickou metodou, takže uvažovali o nich jenom v aristotelském duchu. Ještě roku 1577 čteme v Ordo lectionum pražské universí, že pomocník hrdinného Slováka Jesenského při přípravě druhé anatomické pitvy Dr Adam Huberus přednášel o Aristotelově De sensu et sensato et parvis naturalibus, tedy fyziologickou psychologii. Téhož roku četl Mistr Matyáš Gryllus o Aristotelově spise *Περὶ τῆς ψυχῆς*. Skripta obou učených mužů bohužel se ztratila. I když neznáme obsah a formu těch přednášek, dohadujeme se, že byly na soudobé evropské úrovni. Již tento předpoklad postačí, aby byly vřaděny mezi díla vytvářející vědeckou tradici.

Nejmocněji zasáhl svými psychologickými myšlenkami do světového i československého zkoumání Jan Amos Komenský. Náboženská pravověrnost bránila věrnému bis-

kupu Jednoty bratrské, aby se vyzul z osidel středověké zemědělné a antropocentrické filosofie v obecné psychologii, ale i tu jeho učení znamená pokrok tím, že se přiklonil spíše k myšlení platonsko-augustinskému nežli aristotelskému vlivem renaissančního hnutí. Racionalistická metoda a závislost na náboženském odrazu skutečnosti zbavily teorii Komenského možnosti, aby přešla do národní vědecké tradice, nýbrž ji omezily na jeho dobu. Tam však, kde Komenský byl na půdě empirie a intuitivního postřehování, ve vývojové a v pedagogické psychologii, vnesl nová hlediska a vytvořil dílo nehynoucího významu. Jeho Informatorium školy mateřské je prvním snad nárysem psychologie dítěte předškolního, Vševýchova pak pokusem o postižení lidské ontogenese, které se dostává vědeckého zpracování teprve v minulém čtvrtstoletí. Nikoli Renan, nýbrž již Komenský si povšiml jevu synkretického nazírání, které postupuje u dětí jasně z globálního nazírání k znenáhlé analýse. Také diferenciální psychologie má v typologii Komenského své začátky. Nejpodrobněji však propracoval Komenský ve své Analytické didaktice psychologii učení, jmenovitě mnemoniky. Výsledky psychologického bádání Komenského a podněty, získané zkušeností a geniální intuicí, vytvářejí vlastní základ, z něhož vyrůstá československé psychologické tvoření.

Druhým mužem, který svým vědeckým přínosem přesáhl daleko hranice vlastního národa, byl fyziolog Jiří Procházka, profesor university Karlovy, který vypracoval pojem reflexního oblouku, jenž měl základní význam pro další vývoj materialistické psychologie. Také následník Procházkův Jan E. Purkyně nabyt světového významu pro fyziologickou psychologii svými výzkumy o barevném vidění, o činnosti smyslů a o funkcích i o anatomii čivné soustavy. Tito dva badatelé přispěli k vytváření tradice naší psychologie nikoli jen svými geniálními nálezy, nýbrž přísnou vědeckou, experimentální metodou a také názorovou perspektivou. Procházkova věta, uveřejněná roku 1815, je celým programem: "Jelikož jsou všechny duševní činnosti zprostředkovány hmotou, musí se také

duševní činnost, pokud se jí účastní tělo, řídit týmiž zákony, jež platí pro vzájemné působení hmot."

První polovina XIX.století je vyplněna také drobnou místní prací, většinou časopiseckou, v níž vyniklo Povšechné zkoumání ducha člověčího v jeho činnostech, psané 23letým Františkem Palackým. Slovenské psychologii daly pokrokový základ populární články o snech a o bdění, uveřejňované Karlem Štúrem. Prvním syntetickým dílem je I.J.Hanušova Erfahrungs-Seelenlehre z roku 1842, psaná ještě německy v duchu dialektické metody Héglovy jako část antropologie, v níž všechny jevy navzájem souvisí a jsou ve stálém vývoji. První českou učebnicí psychologie však je Dušesloví zkušebné Ferdinanda Hyny z roku 1844, jehož význam pro další rozkvět této vědy je v tom, že vytváří pro ni terminologii, ovšem také podle německého vzoru. Také pro Hynu je dušesloví zároveň s těloslovím (somatologií) částí "člověkosloví". I když si tento spis nečiní nároku na původnost, je pro nás dosud zajímavý a v tradičním sřetězení velmi důležitý.

Již u Hyny jsou patrný vlivy Herbartovy psychologie, které podlehla u nás dvojí generace. V tomto vědeckém směru byly napsány tři učebnice, Čuprova (1852, ještě německy), Lindnerova (1858, rovněž v německém jazyce) a Dastichova (1867), jež mají vesměs název Empirické psychologie. Z nich Lehrbuch der empirischen Psychologie nach genetischer Methode, která se dočkala ještě za života Gustava Adolfa Lindnera devíti vydání a byla přeložena nejen do češtiny, nýbrž i do polštiny, chorvatštiny, italštiny, angličtiny a také do řečtiny, takže se stala spisem světové pověsti. Ještě po I. světové válce byl věnován Lindnerovi spis Italky Virginie Benedettiové, ovšem hlavně jen jako pedagoga a představiteli rakouské mravní výchovy.

Kdežto všechny starší osobnosti i směry byly orientovány idealisticky, G.A.Lindner je vlastním zakladatelem materialistického směru v psychologii. Lindner odmítá "prostonárodní" názor, dualismus duše a těla,

jako "škodlivý a neodůvodněný":

"Poněvadž duševní stránka člověka vyvíjí se nepopíratelně na základě jeho tělesnosti, jest východištěm veškeré novější vědecké psychologie materialismus, na jehož půdu se i my prozatím stavíme, čímž ovšem není ještě řečeno, že veškeré jeho výsledky přijímáme.

Není totiž možná, jednati o úkazech duševních a přehlížeti dvě základní fakta; předně, že tyto úkazy podmíněny jsou skrz na skrz soustavou nervovou, jsouce zejména úkazy mozku, a podruhé, že jsou obdobnými ukazům po celém zvířectvu" /Přednášky:6/.

Tato jasná slova ukazují psychologickému bádání směr, který je trvalým přínosem k vědecké tradici, usilující o pravdivé poznání. Seslabení výroku o materialismu má podobný důvod jako zakrývání ateismu u Spinozy nebo u Descartesa. V pedagogice vytvořil G.A.Lindner školu pokrokového učitelstva. Také v psychologii se projevil jeho vliv jmenovitě u učitelů, zejména u E.Makovičky a u J.Mrazíka, jejichž pojednání o psychických jevech byla ovšem popularisační. Z jiných herbartovců zasáhl nejplodněji do vývoje československé psychologie Jan Kapras, který přejal mechanistické pojetí matematickofyzikální z učení Herbartova. Z jeho mnohostranné literární činnosti vytvořily tradici studie pedopsychologické, jež byly u nás první, ale rovněž i pojednání o dětské psychopatologii. Kdo tolik dal, jako Kapras, dal každému něco.

Z tohoto stručného nástinu je patrné, že je celý ráz české psychologie empirický. Vývoj sám vyvrhoval, co do něho organicky nezapadlo. Proto pozoruhodný myslitel Oldřich Kramář, jehož hlavní dílo vyšlo jen německy, zůstal pro své metafysické řešení základního problému psychiky mimo národní tradici. Jeho Die Hypothese der Seele, veliké dílo o téměř 1400 stranách, bylo sice hodnoceno tehdejším docentem Krejčím jako pozoruhodný pokus, ale jeho these byly odmítnuty, neboť vycházely z přijímání jakéhosi pneumatu, z etherické duše. Kramář neměl vlivu na další vývoj nikoli proto, že německy psal, nýbrž

že německy myslil.

Česká psychologie je nemyslitelná bez základního šestidílného díla, které psal celé čtvrtstoletí profesor František Krejčí. Tento učitel učitelů dospěl v ustavičném zápase za proniknutí k pravdě k monistickému názoru, že existuje toliko jeden svět, v němž je přesná kausální spojitost, v níž "vědomí", podle něho základní psychický fakt, nic nemění na té jednotě a souvislosti. Tato these určuje další vývoj československé psychologie. Jakožto empirik nechce říci Krejčí nic o podstatě toho jediného a jednotného jsoucna, neboť vylučuje metafysiku ze svého systému filosofického jakožto pozitivista i ze systému psychologického jakožto vědecký pracovník, usilující o to, aby jeho disciplína nebyla služkou filosofie. Přitom však není Krejčí agnostik, neboť nechce otevřít dveře myšlence, že může být něco jiného než jediný příčinný nexus. Co se děje s organismem, jsou vesměs reakce na působení okolního světa, jež se dějí fyziologickými pochody v nervové soustavě. Psychické jevy jsou toliko odrazem toho, co se děje v těchto fyziologických "korelátech". Vědecká úzkostlivost bránila Krejčímu, aby ztotožnil hmotné koreláty s psychickými odrazy. Tak dospěl k pracovní hypotese, že empirik může konstatovat toliko, jak psychický jev je provázen fyziologickým jevem, aniž může oba ztotožnit anebo kausálně spojit. Tato myšlenka, která jím byla pokládána za základ vědecké psychologie, byla jím formulována jako "fakt" a posléze jako hypotese psychofysického paralelismu.

"Základy psychologie" Františka Krejčího jsou dosud dílem, kterým vyvrcholilo československé snažení v tomto oboru. Jeho rozsáhlost, epická šíře, důkladnost a hluboká pravdivost daly mu význam klasičnosti. Každý klasický spis znamená zakončenou epochu, to, co bylo, ale zároveň zasahuje do přítomnosti jako pramen poučení a jako vzor. O žádné knize neplatí více staré pořekadlo *Habent sua fata libelli* /knížky mají své osudy/. Podnítila zápasy, otevřela Pandořinu skříňku, přinesla nové a stále vítězí, ale náležela svou metodou i svým obsahem první čtvrti dvacátého století.

Její hlavní pojmy mají již jiný význam, these namno-
ze pozbyly platnosti, hlediska byla předstižena poz-
dějším bádáním. Každá věda má hřbitov nálezů a myšle-
nek. Jsou nesmrtelná díla, vázaná na velká jména Des-
cartesa, Newtona, Buffona, Cuviera, Lamarcka, která
postihl týž osud. Byla pohřbena, ale žijí objevitel-
ským přínosem, originálností, formulací nových pro-
blémů a odvahou tvůrců. Profesor Krejčí je význačným
činitelem naší psychologické tradice svým celoživot-
ním bojem proti idealismu, proti falši a proti zpá-
tečnictví, jakož i pozitivním zápasem za přesvědčení,
za pravdivé poznání a za vědecký i sociální pokrok.
Po obsahové stránce zůstává po Krejčím jeho vyznání,
které nazval jeho hlavní odpůrce Mareš hrubým a před-
kritickým materialismem:

"S paralelismem nejlépe snáší se z uvedených hy-
pothes monism spinozovský, dle něhož jest jedna
podstata, jejíž jevy jsou dvojí podle toho, jak
si je uvědomujeme... Tedy jest jen jedno dějství,
jedno jsoucní; uvědoměním se na tom nic nemění"
/I: 150/.

Právě profesor František Mareš vystihl podstatu
psychologického názoru Františka Krejčího a s hlediska
idealismu a vitalismu jej příkře odsoudil. Jeho kriti-
ka systému Krejčího, Psychologie bez duše, prokazuje
pokrokovost oponentova snažení, vyřazujíc se sama z
naší tradice. F. Mareš mnoho přemýšlel o psychologické
problematice a psal pozoruhodná díla, jmenovitě svou
Fysiologickou psychologii, která vyšla téhož roku ja-
ko poslední díl Krejčího knihy /roku 1926/. Proti
Krejčího scientismu a logismu uplatňuje se u Mareše
uvědomělý intuicionismus. Již tato metoda, která je
v rozporu s vědeckým hledáním pravdy, nemůže dát směr
psychologickému zkoumání. Marešovo přijímání vitálního
tvůrčího činitele a mythické organické účelnosti jsou
krokem zpět, jaký nikdy není příspěvkem vědecké tra-
dici.

Naproti tomu jiný současník Krejčího, profesor

František Čáda, měl veliký význam pro vývoj české psychologie. Přiklonil se záhy k biologickému směru "výzkumu dítěte" za patronátu iniciativního badatele G. Stanley Halla. Jeho široký rozhled po současné i minulé pedopsychologii, pracovitost a organizační schopnost zaručily mu čestné místo v naší vědě. Jeho vlastní výzkum některých vývojových otázek, zejména dětské řeči a spontánní kresby, zvláště však informační a referující rozsáhlá činnost vytvořily střed širokého hnutí a celou školu. Bez F. Čády by nebylo československé pedopsychologie. Kdežto Krejčí byl bojovník a ideolog, Čáda byl klidný a pozitivní pracovník, který vytyčoval jen speciální úkoly. Je podivuhodné, jak mnoho zanechal národu a vědě muž, který se nedočkal dlouhého života. Jeho dílo přichází do tradice svou uceleností, poctivostí a nesporným průkopnictvím, i když nevytklo dalšímu proudění nejširší ideje. Čádova věcnost a myšlenková bohatost obsahu jsou vynikajícím příspěvkem v budování vědecké tradice.

Jinou fasetu české psychologické tradice vytvářel za nedlouhého života Vilém Forster, rovněž profesor university Karlovy, i když jeho činnost byla stejně málo urovnaná jako jeho životní osud. Jeho hlavním přínosem byly studie z aplikované psychologie, jejímž byl u nás iniciátorem. Některé metody i myšlenky Forsterových pojednání přetrvaly psychotechnické hnutí. Povzbuzením pro další vědecký vývoj je však neuhýbané materialistické hledisko, které vyznačuje veškerou Forsterovu činnost. V jeho hlavní teoretické práci Energetické vlastnosti nervového dění a dynamika reflexů hybných i logických je sice mnoho pochybených hypotéz a mnoho překotné neurovnanosti, ale všechny jeho vývoje centrují v přírodovědeckém pojetí psychologie příbuzném Pavlovovu přesvědčení:

"Mou tesí je dokázati, že všechny i nejsložitější a nejsubtilnější duševní funkce lze pochopiti z vyličených dynamických vlastností nervových vzruchů a že není proto třeba utíkat se k zvláštní-

mu spirituelnímu činiteli, jenž má býti činěn zodpovědným za to, co se nezdá poznatelné přírodovědeckému myšlení" /strana 4/. *

Stranou od těchto základních tendencí materialistických nebo quasimaterialistických byl zakladatel brněnské psychologické školy profesor Mihajlo Rostohar. Slovně sice se zřiká ve svém hlavním díle Studie z vývojové psychologie metafysiky, ale tkví vlivem německé idealistické orientace nepokrytě v metafysickém myšlení i v psychologii:

"Změny věcí se netýkají jejich podstaty, nýbrž jen relativních kvalit, neboli jinými slovy: věc sama se nemění, mění se toliko její relativní stavy" /str. 64/.

Z toho základního hlediska upíná proto autor "pozornost na své zážitky, odděluje takto předmět vlastního zkoumání od fyzického organismu" /40/. Spis sám je konfusní svým hromaděním cizích mínění bez zřetelného kritického hodnocení. Nejpatrnější je vliv Diltheyovy a Sprangerovy "rozumějící psychologie", užívající metody "vžití" /Einfühlung/. Rostohar dělá ctnost z odmítání přírodovědecké orientace v psychologii a z příklánění k duchovědnému směru. Nejenže nedovedl precizovat jasně své vědecké zaměření, i své výzkumné práce vytvářel namože autodidakticky.

Širší hlediska, která by oplodnila další vývoj československé psychologie, nepřinesl ani Ferdinand Kratina. Na rozdíl od Dr. Rostohara se mu dostalo odborného výcviku v lipské psychologické laboratoři, která však určila jeho příklon ke Kruegerově škole, jež již idealismus je očividný. Kratina byl však odborný vědecký pracovník, který umírněně proplouval mezi materialistickou Scyllou a idealistickou Charybdou. Místo prvních principů hleděl spíše k věcem posledním. V tomto svém praktickém realismu se neodklonil tolik od české tradice jako Rostohar. Bylo v něm jakési přibuzenství s Čádovým objektivismem.

V tomto proslovu nepodáváme historický přehled československé psychologie, nýbrž jsme se snažili vylišovat z minulosti to, co určuje přítomnost a co bude pravděpodobně formovat i budoucí snažení. Tradice však netvoří jednotlivé osobnosti, které jsou mluvčími toho, co je ve vzduchu, nýbrž také četní skromní pracovníci, kteří uvažovali o tom či onom psychologickém problému nebo se pokusili o syntésu v některém oboru, ti Kovářové, Tiší, Stehlíkové, Herfortové, Kratinové nebo Trnkové. Tradice je to, co tvoří živné látky dalšího uvažování a konání, je přímé vývojové kontinuum. Tento postup myšlení k stálému pokroku z týchž původních zdrojů ve vývojové souvislosti nazval Komenský obrazně předáváním pochoční.

Je-li věda snahou po pravdivém odrazu a postižení skutečnosti, je ovšem universální. Každá doba, každý národ a každá společenská třída volí však osobitou formu ve vědeckém poznávání. Studovali jsme po léta srovnávací metodou rozdíly v národní filosofii výchovy u Rusů, u Němců, u Francouzů, u Angličanů, u Američanů a ovšem i u vlastního národa. Stejně rozdíly jsou ve všech kulturních oborech, ve filosofii, v umění i ve vědě. Vznikly staletým soužitím v podmínkách svérázně se měnících. Při komplexnosti a neúplnosti faktů je nutno užít intuitivního postřehování, při němž z náznaků na pohled nepatrných je možno konstruovat celkový obraz tradičních odstínů.

Zde nám běží o postižení hlavních rysů, které od Komenského dávaly celkový ráz československému bádání o psychologických záhadách. U našich psychologů, kteří měli vliv na další vývoj, převládala vždy věcnost, snaha po tom zůstat blízko životním faktům. Proti sklonu k verbalismu, který často vyznačuje francouzský způsob vyjadřování, a proti odtahitému německému výrazu se jeví u našich psychologů snaha po konkrétním znázornění problému. Tím je také dána střízlivost, s jakou posuzujeme jevy skutečnosti. Tato věcnost má základní důležitost profilosofické zaměření, které je u hlavních představitelů moderní československé psycho-

logie vzdáleno idealistickým formulacím. Komenskému bránila víra v pravdivost Genese, aby postoupil k objektivnímu odrazu materiální skutečnosti. Nicméně již u něho nalézáme výrok velmi pozoruhodný: "Hmota trváním věčná se prostírá ve všech tvarech a nic z ní nemůže zahynout. Vždyť vpravdě od založení světa nezaklikla z hmoty ani troška, aniž trošky jí přibylo. Když totiž se tělesa rodí a hynou, nejde o nic jiného než o proměnu tvarů téže hmoty" /Fysika: 186/. Vlastenecký a osvícený kněz Hyna popisuje soustavu nervovou a soudí, že "pýtawu porownawající zhledáno, že činnosti časowé všechněch žiwočichů s ústrojím tělesným, zvláště pak se saustawau nerwowau w nejužším nalézají se spolku" /l.c.235/. Konstatuje, že "ústrojím pak člowěka tělesné od ústrojím žiwočichů druhu vyššího ničím se neliší", ale že jeho vyšší duševní činnosti jsou podmíněny "úplnějši dokonalostí mozkowiny." Ve výběru autorit zůstával podobně stále na půdě empirie, vyhýbaje se idealistickému výkladu náboženskému. Lékaři Jiří Procházka a J.E.Purkyně vyznávali ve vědě materialismus, kterému říká Politzer "lékařský", neboť věda ve své podstatě nemůže ani být jiná. Právě věcnost a vědecká střízlivost vedly G.A.Lindnera k statečnému materialistickému vyznání. Ukázali jsme již, že právě přílišná úzkostlivost, aby byl na půdě nepopíratelné zkušenosti, bránila Krejčímu, aby to jedno a jednotné jsoucno, vylučující druhý princip /duši, vitální sílu, entelechii/, nazval hmotou, kterou pokládal za pojem metafysický. Tato opatrnost pramenila z absolutisované věcnosti. Ve skutečnosti byl F.Krejčí tím, proč s ním F.Mareš prudce polemisoval: materialistou. Svě přesvědčení neskrýval z bázně ani ze stydlivosti, ale dal mu výraz, který pokládal za jedině vědecký. Jeho žáci Forster i ti menší, byli již vyslovenými materialisty.

Je tedy zřejmo, jak tradiční věcnost, myšlenkový realismus a hledění tvář v tvář holé skutečnosti, znamenala vědecké hledí našich psychologů a určila jejich protiidealističeské filosofické zaujetí. Ti, kteří se uhnuli z té traťky, jako O.Kramář nebo F.Mareš,

nenášli následníků. S věcností však také souvisí důkladnost, která charakterisuje českou vědeckou práci. Počínajíc Komenským seznamovali se naši psychologové s výsledky světového bádání a šli do hloubky při řešení vědecké problematiky. Ta důkladnost činívá dojem přízemnosti a epigonství. Není v ní velkopanského rozmachu, jaký se jevívá při povrchním traktování otázek, které nedokládá tvrzení, nýbrž předstírá, jako by vycházela z jediného mozku.

Posléze je u Čechů a u Slováků příznačná praktičnost, zaměřování činnosti k účelnému cíli, s níž souvisí nutně jakýsi utilitarismus. Tato vlastnost, vyplývající z věcnosti, je zřejmá každému cizinci již ve výstavbě naší vesnice, v níž všechno odpovídá jen účelu. U Komenského se jeví v "základech důkladnosti při vyučování a učení se" jako první zásada Příroda nezačíná nic neužitečného. Tento genius stále napomíná učitele, aby přesvědčovali žáky o užitečnosti všeho, čemu se učí a aby sami ničemu zbytečnému neučovali. Učení se pak má díti ustavičnou praxí "k okamžitému využití". I u všech pozdějších badatelů se setkáváme se snahou spojití vědecké poznání se životními potřebami. Abstraktní teoretisování, které je tak oblíbené u německých psychologů, ustupuje u nás praktické aplikaci.

V krátkém proslovu jsme nemohli doložit všechna tvrzení. Uvedená fakta však snad prokazují dostatečně, že psychologické zkoumání má u nás svůj ráz, utvrzený staletou tradicí. Pokládáme za úkol Československé psychologické společnosti aby byla bedlivá Leninova slova, že socialistická kultura je pokračováním světové kultury, čerpající z pokrokových tradic. Právě v kulturní revoluci je nutně opírat nové perspektivy o obsahový i metodický nános, jež vytvářeli přechetní pracovníci a myslitelé minulosti, kteří šli odvážně k novému z vlastních zdrojů. Naše generace pracovníků v československé psychologii, která se rozrostla ve veliký sbor, předává pochodně kulturní tradice, jež sama přejala, generaci další.

ZPRÁVY Z ÚSTŘEDÍ.

Ustavení Československé psychologické společnosti.

Podnět k ustavení Československé psychologické společnosti dal předseda Komise pro psychologii při ČSAV prof.dr.Jan Doležal. V červenci r.1957 byl utvořen přípravný výbor jehož členové byli dr.M.Bažány, doc.dr.E.Holas, prof.dr.V.Chmelař, prof.dr.A.Jurovský, doc.dr.R.Konečný, prof.dr.J.Linhart, prof.dr.V.Příhoda, prof.dr.Vl.Tardy a tajemníkem prom.psych.V.Bokorová. Za předsedu byl výborem zvolen prof.J.Beležal.

Po provedení všech potřebných příprav svolal výbor na den 14.března 1958 ustavující valné shromáždění Československé psychologické společnosti při ČSAV, které se konalo v Praze v zasedací síni Čsl.Akademie věd.

Valné shromáždění zahájil jako zástupce předsedy VI.sekce Akademie prof.V.Chmelař, člen korespondent ČSAV, který ve svém projevu poukázal na současnou situaci čsl.psychologie a potřebu vytvořit jednotnou vědeckou organizaci našich psychologických pracovníků.

Další řízení schůze předal pak prof.Chmelař předsedovi přípravného výboru prof.Doležalovi.

O úvodní projev byl požádán prof.V.Příhoda, člen výboru původní Psychologické společnosti založené profesorem Fr.Krejčím roku 1927 na jejíž činnost, přerušenu okupací, má naše vznikající ČSPS navázat. Prof.Příhoda připomenul několik světlých osobností naší kulturní minulosti, jejichž práce byla zaměřena k psychologické problematice a představovala zároveň přínos pro světovou vědu a kulturu. Uvedl hlavně J.A.Komenského, J.E.Purkyně, G.A.Lindnera, Fr.Krejčího a předčasně zesnulého V.Forstera. Dále se zmínil o činnosti bývalé Psychologické společnosti, zdůraznil, že nově zřizovaná Čsl.psychologická společnost při ČSAV má dále rozvíjet pokrokovou tradici naší psychologické minulosti a přál jí v tom plný úspěch.

Prof.Doležal po projevu prof.Příhody vyzval přítomné, aby zvolili návrhovou komisi. Do komise byli zvoleni : dr.V.Kováliková, dr.O.Matoušek, dr.D.Tollingerová.

Potom seznámil prof. Doležal shromáždění se schválenými stanovami Společnosti, které jsou v plném znění uvedeny rovněž v tomto čísle Zpráv.

V dalším jednání se přikročilo k volbě funkcionářů Společnosti. Prof. Doležal předem oznámil, že podle příslušného paragrafu stanov Společnosti určila Čsl. akademie věd své zástupce do jejího vedení. Za ČSAV je jmenován prof. Chmelař a za SAV Dr. Bažány. Do pětičlenné volební komise byli zvoleni prom. psych. V. Bokerová, Dr. M. Katriak, doc. dr. L. Kolářiková, doc. dr. R. Konečný a dr. J. Zdražil. Na návrh dr. Bažányho byl hned po té všemi účastníky zvolen prof. Příhoda za člena ústředního výboru a čestného předsedu Společnosti. Provedení voleb ústředního výboru i dalších funkcionářů řídil pak předseda volební komise doc. Konečný. Přčetl volební komisi navrženou kandidátní listinu, o níž bylo podle předchozího usnesení všech přítomných hlasováno souhrně jako o celku a to aklamací.

Při jedné abstenci byli jednomyslně zvoleni tito funkcionáři: prof. J. Doležal - předseda ústředního výboru, prof. V. Chmelař - I. náměstek a zástupce ČSAV, prof. Vl. Tardý - hospedář, prof. J. Linhart - vědecký tajemník, Dr. M. Bažány - zástupce SAV a členové výboru: prof. J. Stavěl, doc. R. Konečný, doc. E. Holas, doc. T. Pardel, dr. J. Koščo, jako revisoři: dr. J. Čáp a dr. J. Daniel, jako náhradníci: doc. L. Kolářiková, dr. M. Jurčo, dr. Fr. Jiránek, dr. J. Ličko, dr. J. Madlafousek, dr. O. Matoušek.

Dalšího řízení schůze se ujal opět prof. Doležal, zvolený předseda ústředního výboru. Předložil shromáždění k uvaze tyto hlavní body plánu práce Společnosti:

- 1./ dobudování organizace Společnosti - především zřízení Slovenské psychologické společnosti a pobočky v Brně.
- 2./ příprava sjezdu čsl. psychologů,
- 3./ řešení aktuálních problémů týkajících se aplikace psychologických poznatků v praxi,
- 4./ rozvinutí spolupráce s příbuznými společnostmi a institucemi - v prvé řadě s Lékařskou společností J. E. Purkyně a Společností pro šíření vědeckých a politických znalostí,

- 5./ navázání styků s mezinárodními organizacemi,
- 6./ další rozvoj a zvyšování úrovně časopisu " Československá psychologie ".

V diskusi, která následovala, bylo uvedeno několik dalších podnětů, které zpracuje pro ústřední výbor zvolená návrhová komise.

Byla také projednána výše zápisného a členského příspěvku. Všemi přítomnými byl schválen předložený plán činnosti a výše zápisného byla stanovena na Kčs 20.-, výše členského příspěvku na 30 Kčs ročně.

Ustavující valné shromáždění potom bylo zakončeno krátkými závěrečnými projevy prof. Chmelaře a dr. Bažányho, zástupců Akademie, kteří konstatovali, že průběh shromáždění plně odpovídal požadavkům stanov, takže ČSPS byla právoplatně zřízena a popřáli jí jako první jednotné organizaci českých i slovenských psychologů mnoho zdaru.

V. Bokorová.

Založenie Slovenskej psychologickkej spoločnosti.

Podľa § 24 Organizačného poriadku vyvíja Československá psychologická spoločnosť na Slovensku činnosť prostredníctvom Slovenskej psychologickkej spoločnosti. Jej ustanovujúce valné zhromaždenie sa konalo dňa 11. októbra 1958 v Bratislave.

Na zasadnutí sa zúčastnilo 38 členov Spoločnosti a 33 hostí.

Zasadnutie otvoril a prítomných privítal dr. M. Bažány, vedúci Psychologického laboratória SAV. Pozdravné prejavy predniesli: za SAV akademik Igor Hrušovský, za CSAV člen - korešpondent Vilém Chmelař.

Hlavný referát na tému " Význam založenie Slovenskej psychologickkej spoločnosti pre ďalší rozvoj psychológie na Slovensku " predniesol PhDr. A. Jurovský, doktor pedagogických vied. V referáte sa stručne zmienil o vývine psychológie na Slovensku a analyzoval jej terajší stav. Konštatoval pri tom, že na Slovensku už dnes pracuje okolo 70 profesionálnych psychológov. Psychológia sa stala takou oblasťou vedeckého bádania i praktickej činnosti, ktorá sa neodlučiteľne dotýka vážnych úsekov našich spoločenských činností tak na poli kultúrnom ako i ekonomickom.

V ďalšej časti referátu vyzdvihol prof. Jurovský organizačný význam založenia Spoločnosti, jej reprezentatívnu úlohu ako aj morálny vplyv, čo všetko bude smerovať k podnecovaniu a podpore psychologickkej práce.

Po referáte nasledovala diskusia v ktorej o problémoch pedagogickej psychológie prehovoril docent dr. Pardel, o použití psychológie v ekonomike dr. Daniel a o klinickej psychológii dr. Ličko. Dr. Pikala zdoraznil význam využitia psychologických poznatkov pre zvýšenie bezpečnosti pro práci.

Na návrh volebnej komisie bol potom jednohlasne zvolený tento výbor:

- Prof. dr. Anton Jurovský - predseda
- dr. Miroslav Bažány - podpredseda I.
- doc. dr. Tomáš Pardel - podpredseda II.
- dr. Jozef Daniel - tajomník
- dr. Martin Jurčo - hospodár

dr. Jozef Koščo - člen výboru
 dr. Jozef Ličko - člen výboru
 dr. F. Rudaš - člen výboru
 dr. Géza Dobrotka - člen výboru
 dr. Mikuláš Milan - revízor
 dr. Mikuláš Verner - revízor
 dr. Oskár Blaškovič - náhradník
 dr. Julius Marko - náhradník
 dr. Anton Stančák - náhradník
 Sylvia Cinkovská, prom. psych. - náhradníčka
 Ondrej Kondáš, prom. psych. - náhradník.

Po valnom zhromaždení sa konali schôdzky sekcií :
 sekcie pre zdravotnícku psychológiu, psychológiu výchovy,
 ekonomickú psychológiu a pre teoretické a metodické
 otázky psychológie.

V závere zasadnutia bol prijatý uznesenie v ktorom jeho účastníci vítajú založenie Slovenskej psychologickéj spoločnosti a vyslovujú odhodlanie ešte aktívnejšie a cielavedomejšie sa zapojiť do významných úloh, ktoré pre psychologov vyplývajú z historického XI. zjazdu KSČ. Zdorazňuje sa v ňom hlavne snaha prispieť k riešeniu naliehavých úloh súvisiacich s rozvojom socialistického hospodárstva, socialistickej výroby, prispieť k dovršeniu socialistickej kultúrnej revolúcie ako aj problémov všestranného duševného a telesného rozvoja a zdravia pracujúceho človeka. Na úseku výchovy dorastajúcich pokolení chcú slovenskí psychologovia prispieť k úspešnej prestavbe výchovy a vzdelávania, najmä pokiaľ ide o otázky spojenia školy so životom a výrobnou prácou.

Medzi konkrétne úlohy spoločnosti bude podľa uznesenia patriť vypracovanie plánu rozvoja psychológie na Slovensku, evidovať psychologické pracoviská, pracovníkov a závažné problémy ich výskumnej činnosti spolupracovať pri koordinácii výskumných úloh ako aj koordinovať prácu s českými psychologickými pracoviskami a pracovníkmi. Významnou úlohou spoločnosti bude spolupracovať pri zkladaní nových psychologických pracovísk ako aj pri reforme odborného štúdia psychológie na vysokých školách. Spoločnosť bude tiež iniciatorom pri organizovaní post-

graduálneho školenia psychológov.

Uznesenie uložilo výboru pripraviť plán edičnej činnosti psychologických publikácií a nadviazať spoluprácu s nakladateľstvami. Výboru sa ďalej ukladá usporiadať v roku 1959 štyri členské schôdzky Spoločnosti. Každá sekcia zaistí program jednej z týchto schôdzok.

J. Daniel.

Z činnosti ústředního výboru.

V období mezi ustavujícím a podzimním valným shromážděním se ústřední výbor ČSPS sešel ve dvou pracovních schůzích a řešil některé z vytčených úkolů.

Především byly projednány připomínky účastníků ustavujícího shromáždění k plánu činnosti Společnosti které výboru předložila návrhová komise shromáždění. Byly přijaty podněty týkající se zlepšení časopisu "Československá psychologie" a to zvětšit jeho rozsah i náklad, rozšířit informativní část časopisu a ještě zvýšit požadavky na úroveň původních příspěvků. Dále se výbor rozhodl věnovat pozornost popularisaci psychologických poznatků, otázkám diagnostických pomůcek po stránce jejich teoreticko - metodické hodnoty i po praktické stránce jejich výroby a vydávání.

Hlavněž byly projednány možnosti vést psychologickou dokumentaci, kterou dosud citelně postrádáme.

Uvedené úkoly se výbor usnesl průběžně sledovat a hledat cesty k jejich realizaci.

Dále bylo podrobněji projednáno zřízení Slovenské psychologické společnosti a pobočky ČSPS v Brně.

Ústřední výbor také ustavil přípravnou komisi pro plánovaný psychologický sjezd. Funkcí předsedy by pověřen prof. J. Linhart, funkcí tajemníka prom. psych. V. Bokorová a členy komise byli jmenováni : Dr. B. Bárta, dr. J. Daniel, a dr. J. Kašpárek.

Výbor vypracoval návrh na pozvání některých psychologických pracovníků ze zahraničí, kteří by mohli přednést ve Společnosti hodnotné odborné přednášky. Jako první byli navrženi pracovníci ze socialistických zemí prof. J. Pieter, prof. A. A. Smirnov a prof. Z. Bujas.

Dále byly projednány některé nové členské přihlášky a s ČSAV bylo sjednáno v záležitosti zřízení výzkumného pracoviště pro pedagogickou psychologii při Pedagogickém ústavu Akademie.

Na druhé schůzi výboru podala zprávu o své činnosti

komise pro přípravu psychologického sjezdu a byly pro diskutovány její návrhy týkající se náplně sjezdových jednání a předběžného časového rozvrhu sjezdu. Výbor, oproti původní koncepci rozhodl, aby první sjezd byl bez mezinárodní účasti a rozšířil přípravnou komisi o další pracovníky - prom psych. M. Břicháča, prom. psych. J. Hlavsu, Dr. J. Růžičku, a Dr. J. Srnce.

Byl vypracován návrh na zřízení čtyř odborných sekcí v rámci Společnosti a také dalších čtyř pracovníků komisi při ústředním výboru, a to komise pro popularizaci, pro stavovské otázky, pro diagnostické pomůcky a pro dokumentaci.

Byla vytvořena širší organizační síť ČSPS - několik t. zv. oblastních pracovních skupin v těch krajích republiky, kde je t. č. nejméně pět psychologických pracovníků.

Předsednictvo výboru provedlo přípravu jednání podzimního valného shromáždění a prostřednictvím prof. Chmelaře, člena korespondenta ČSAV o zřízení samostatného psychologického pracoviště při Akademii.

Výbor projednal předběžně i plán činnosti a rozpočet ČSPS na rok 1959.

Věra Bokorová.

Podzimní valné shromáždění ČSPS.

Podzimní valné shromáždění Společnosti se konalo rovněž v Praze, v zasedací síni ČSAV, dne 20. prosince 1958. Program jednání tvořily tyto body :

- 1./ Zpráva o činnosti Společnosti za uplynulé období.
- 2./ Zpráva o hospodaření Společnosti a revisní zpráva.
- 3./ Referát o koncepci I. celostátního sjezdu čsl. psychologů.
- 4./ Ustavení odborných sekcí Společnosti a pracovních komisí ústředního výboru; volba vedoucích pracovníků těchto orgánů.
- 5./ Plán práce Společnosti a rozpočet na rok 1959.
- 6./ Různé.

Jednání řídil čestný předseda prof. Příhoda.

Stručnou zprávu o činnosti ČSPS za uplynulé období podal předseda prof. Poležal. Mimo jiné konstatoval, že byla rozšířena členská základna a ustavena Slovenská psychologická společnost a zřízena pobočka v Brně. Referoval o činnosti ústředního výboru a dosavadním průběhu příprav na první sjezd čsl. psychologů. Oznámil, že byl navázán kontakt se zahraničními psychologickými organizacemi - s Mezinárodní společností pro užitou psychologii a s Mezinárodní psychologickou asociací.

Prof. Doležal objasnil také koncepci nově vytvářené organizační struktury ČSPS a oznámil ustavení t. z. v. oblastních pracovních skupin v některých krajích Čech a Moravy.

V diskusi ke zprávě předsedy bylo navrženo a valným shromážděním schváleno zjednat potřebné předpoklady pro vydávání Zpravodaje společnosti.

Zprávu o hospodaření podal prof. Tardý a revisní zprávu přečetl pr. Bažány. Pokladní i revisní zpráva byly shromážděním schváleny.

Referát o koncepci I. celostátního psychologického sjezdu přednesl prof. J. Linhart. Poukázal na hlavní

činitele vývoje naší psychologie a vyvodil pak některé klíčové teoreticko - metodické problémy, jimiž by se měl sjezd zabývat - na př. otázka osobnosti a její sociální determinace, otázka učení a genetických zákonů člověka a jiné.

V dalším zdůraznil, že bude třeba zaměřit se i na problém přivádění psychologických poznatků do praxe. Závěrem referátu pak uvedl konkrétnější nárys sjezdového programu, jak jej vypracovala na základě podnětů z jednotlivých pracovišť přípravná komise sjezdu.

Po referátu vědeckého tajemníka J. Linharta bylo projednáno a odhlasováno utvoření čtyř odborných sekcí Společnosti, a to : odborné sekce teoretické a metodické otázky, odborné sekce pro užití psychologie ve výchově, odborné sekce pro užití psychologie ve zdravotnictví a odborné sekce pro užití psychologie v ekonomii.

Poté zvolilo valné shromáždění předsedy výborů a tajemníky jednotlivých sekcí. Předsedou sekce teoretické a metodické byl zvolen prof. V. Tardý, tajemníkem prom. psych. Břicháček, předsedou sekce výchovné prof. V. Chmelař, tajemníkem Dr. J. Koščo, pro sekci zdravotnickou předseda doc. H. Konečný a tajemník Dr. J. Srnec a Dr. B. Chalupa jako tajemník.

Byli navrženi také někteří další členové výborů, bylo však usneseno, že členy jednotlivých výborů si mohou zvolit podle potřeby sami předsedové.

Po ustavení odborných sekcí a jejich výborů předložil prof. Doležal návrh na zřízení dalších čtyř pracovních komisí ústředního výboru vedle ustavené již komise pro přípravu sjezdu, jejímž předsedou je prof. Linhart a tajemníkem prom. psych. Bokorová.

Uvedl zároveň návrh zvolit pro každou z nich tři členové pracovní jádro. Návrhy prof. Doležala byly všemi přítomnými schváleny a provedena volba vedoucích pracovníků, takže vznikly komise v tomto obsazení : komise pro popularisaci - předseda Dr. Fr. Hyhlík, členové

členové Dr. M. Jurčo, Dr. J. Růžička; komise pro stavovské otázky - předseda Dr. D. Kováč, členové Dr. B. Bárta a Dr. M. Severová; komise pro dokumentaci - předseda Dr. Tollingerová, členové Dr. J. Kaspárek a Dr. V. Kovalíková; komise pro diagnostické pomůcky - předseda Dr. Z. Matějček, členové Dr. O. Kondáš a Dr. J. Odehnal.

Valné shromáždění dále projednalo a schválilo tyto hlavní body plánu práce ČSPS na rok 1959.

Ze závěrečné diskuse valného shromáždění pak vzeslo usnesení o novém výkladu stanov ČSPS, pokud jde o přijímání nových členů. Bylo dohodnuto, že psychologičtí pracovníci už po jednom roce úspěšné odborné praxe, jestliže prokázali publikacemi nebo prací v oblastní skupině a referátem v některé z hlavních pracovních skupin / na př. pražské, brněnské /, svou odbornou vyspělost, mohou být navrženi příslušnou oblastní skupinou ústřednímu výboru Společnosti za členy. Pracovníci příbuzných oborů na př. lékaři a pedagogové se mohou stát členy Společnosti, když projeví o to zdůvodněný zájem. Kandidatura členství nebude zaváděna; k práci ve Společnosti však mají být v co největším počtu zváni zainteresovaní pracovníci psychologičtí i nep psychologové jako hosté. Společnost má podle stanov právo jmenovat význačné zahraniční odborníky svými čestnými členy.

V. Bokorová.

Zpráva o založení pražské oblastní skupiny Československé psychologické společnosti při ČSAV.

Dne 20. prosince 1958 se v místnostech ČSAV sešla ustavující plenární schůze pražské oblastní skupiny ČSPS. Po stručném úvodním projevu předsedy Společnosti univ. prof. dr. J. Doležala ujal se vedení schůze dr. M. Machač. Podal zprávu o činnosti přípravného výboru, sestaveného ústředním výborem ČSPS, charakterisoval úkoly oblastní skupiny Společnosti a přednesl návrh plánu práce pražské oblastní skupiny. Po doplňujících diskusních připomínkách byl jednomyslně schválen tento plán práce na rok 1959.

- 1./ Zajistit evidenci všech v oboru pracujících psychologů v rámci pražské oblasti.
- 2./ Zajistit přehledná informace o psychologických pracovištích, jejich vybavení a výzkumných úkolech na nich konaných.
- 3./ Vytýčit prakticky nejaktuálnější psychologické problémy v nejrůznějších oblastech našeho života a projednávat návrhy na perspektivní možnosti jejich zpracování.

V rámci problematiky aplikace psychologie ve výchově je nutno se soustředit zejména na psychologické otázky spojování vyučování s výrobní prací žáků, ale i na další psychologické otázky vyplývající z perspektiv vývoje našeho školství / předškolní a mimoškolní výchova, příprava učitelů, tělesná a estetická výchova a j./

V rámci problematiky aplikace psychologie ve zdravotnictví bude zapotřebí zaměřit se pokud možno na ty otázky, jejichž projednávání nebude plánováno psychologickými komisemi sekce Purkyněvy společnosti a které svou závažností vyvolají zájem většiny psychologů tohoto zaměření.

V rámci problematiky aplikace psychologie v ekonomice bude nutno uvažovat zejména o psychologických aspektech zvyšování produktivity práce, psychologických požadavcích na organizaci práce a o některých důležitých otázkách duševní hygieny.

- 4./ Vytýčit teoreticky a metodologicky nejzávažnější problémy dnešní dialektickomaterialistické psychologie.
- 5./ Zajistit projednání obzvláště těch experimentálních a teoretických výzkumných prací, konaných členy oblastní skupiny, jež jsou připraveny pro celostátní sjezd psychologů.
- 6./ Zajistit seminář, věnovaný z hlediska psychologického výzkumu aktuálním otázkám statistiky.
- 7./ Podle možností a potřeb zajistit případně program z příbuzných vědních oborů / fysiologie, kybernetiky / nebo přednášky zahraničních pracovníků.

Hlavními formami práce bude pořádání teoreticky i prakticky zaměřených přednášek a referátů o vlastní výzkumné práci našich členů, případně o literárních novinkách s diskusí a průběžnými bibliografickými, metodickými a organizačními informacemi.

Potom byly provedeny volby výboru oblastní pražské skupiny. Jednomyslně byla přijata kandidátka sestavená volební komisí utvořenou ustavujícím plenem.

Do výboru byli zvoleni :

Dr. M. Machač - předseda.

Prof. dr. J. Linhart - vedoucí skupiny pedagogické psychologie.

Dr. Z. Bureš - pověřen vedením zájmové skupiny pro psychologii pedagogickou .

Dr. J. Kašpárek - vedoucí skupiny teoretické - metodické.

Dr. Z. Srp - vedoucí skupiny pro klinickou psychologii.

Prom. psych. V. Bokorová, dr. M. Bondy, dr. J. Koch a dr. J. Lát.

Machač.

ZPRÁVY Z OBLASTÍ.

Založení pobočky

Československé psychologické společnosti v Brně.

Dne 25. října 1958 se konala v psychologickém ústavě v Brně pravidelná pracovní porada moravské skupiny psychologické subsekcce při psychiatrické sekci Čs. lékařské společnosti J. E. Purkyně. Zúčastnili se jí i pedagogičtí psychologové a psychologové práce. Program pracovní porady měl dvě části. Prvá část byla odborná, druhá byla věnována založení pobočky Československé psychologické společnosti v Brně.

Ustavující schůzi pobočky zahájil jménem Československé akademie věd a jménem Československé společnosti psychologické nesitel vyznamenání za vynikající práci prof. dr. V. Chmelař. V úvodu svého referátu přivítal hosty, zvláště předsedu Komise pro psychologii a předsedu Československé společnosti psychologické prof. dr. J. Doležala. Vyslovil uspokojení nad dosavadním slibným rozvojem spolupráce mezi českými, moravskými a slovenskými psychology a přesvědčení, že se tato spolupráce ještě více prohloubí. Je to nezbytné především proto, aby psychologie v období dovršení socialismu mohla co nejúčinněji napomáhat hospodářské a kulturní výstavbě naší vlasti.

Ve zhuštěném historickém přehledu psychologie v Brně za posledních asi 40 let ukázal prof. Chmelař mimo jiné, jak již v minulosti věnovali moravští psychologové účinně svou péči zejména mládeži. Pripoměl, že před druhou světovou válkou byla v Brně založena "Společnost pro výzkum dítěte a péči o dítě". Její snahy podporoval prof. Babák a prof. Rostohar a ostatní brněnští psychologové. Členem výboru byl prof. Chmelař a doc. Konečný. Společnost organisovala sjezdy pro výzkum dítěte, z nichž dva se konaly s účastí slovenských vědeckých pracovníků. V tomto období se na Moravě velmi rozšířily poradny pro volbu povolání / bylo jich 70 /; každá měla svého psychologa - poradce. V Brně byla zenská poradna, kterou vedl po prof. Chlupovi prof. Chmelař. Studentskou poradnu vedl doc. Konečný a po něm doc. Kolaříková. Byla vybudována

spolupráce s podniky a živnostenskými obory. Tento úsek organisoval a práci na něm prováděl prof. Chmelař. V tomto období byl budován psychologický ústav na filosofické fakultě a od roku 1935 by vydáván v Brně první český časopis Psychologie, který vycházel téměř 20 let. Brněnští psychologové byly členy Psychologické společnosti, která měla sídlo v Praze.

Období po druhé světové válce, zejména po roce 1952 zhodnotil prof. Chmelař jako období nástupu velkého rozvoje psychologie v celé republice. Vytyčil při tom základní úkoly, které stojí před celou československou psychologií a dílčí úkoly, které z toho vyplývají pro brněnskou pobočku Čs. psychologické společnosti a její jednotlivé odborné skupiny.

Podrobněji se zabýval prof. Chmelař dílčími úkoly pro jednotlivé odborné skupiny. Sam vypracoval návrh plánu práce odborné skupiny pro otázky teoretické a metodické odborné skupiny pro užití psychologie ve výchově a pro užití psychologie v oblasti ekonomické. Návrh plánu práce odborné skupiny pro užití psychologie ve zdravotnictví vypracovali doc. dr. R. Konečný a dr. B. Bárta.

Po projevu prof. Chmelaře bylo přikročeno k volbě výboru a k volbě vedoucích pracovníků jednotlivých odborných skupin.

Předsedou pobočky byl zvolen prof. dr. V. Chmelař, místopředsedou dr. J. Švancara a tajemníkem dr. B. Bárta. Dalšími členy výboru byli zvoleni: dr. J. Soukal, dr. E. Klobouková, prom. psych. L. Miček, dr. R. Hříbal, prom. psych. H. Široký, dr. J. Sedláčková a dr. M. Schürer.

Založením brněnské pobočky byl vytvořen předpoklad pro maximální využití a sjednocení iniciativy psychologů na všech pracovištích.

V. Chmelař.

B. Bárta.

Přehledné schema organizační struktury ČSPS
a složení vedoucích pracovních orgánů - 1958.

Ústřední orgány :

Ústřední výbor ČSPS :

Předsednictvo ústředního výboru :

univ.prof.dr. Jan Doležal - předseda
univ.prof.dr. Vilém Chmelař - I.náměstek a zástupce ČSAV
univ.prof.dr. Anton Jurovský - II.náměstek
univ.prof.dr. Vladimír Tardy - hospodář
univ.prof.dr. Josef Linhart - vědecký tajemník
dr.Miroslav Bažány - zástupce SAV

Členové ústředního výboru :

univ.prof.dr. Václav Příhoda - čestný předseda
univ.prof.dr. Josef Stavěl
doc.dr. Robert Konečný
doc.dr. Emil Holas
doc.dr. Tomáš Pardel
dr.Josef Koščo

Tajemník ústředního výboru a organizační tajemník :
prom. psych. Věra Bokorová.

Revisoři : Dr. Jan Čáp
dr. Josef Daniel

Náhradníci : Doc.dr. Ludmila Kolářiková
dr. Martin Jurčo
dr. František Jiránek
dr. Josef Ličko
dr. Jaroslav Madlafousek
dr. Otakar Matoušek

Pracovní komise ústředního výboru :

Komise pro přípravu sjezdu :
/ odpovědní pracovníci / prof.dr. Josef Linhart

prom.psych.Věra Bokorová
dr.Josef Daniel

Komise pro popularisaci :

Doc.dr. František Hyhlík
dr.Martin Jurčo
dr.Jiří Růžička

Komise pro stavovské otázky :

dr.Damian Kováč
dr.Boleslav Bárta
dr.Marie Severová

Komise pro diagnostické pomůcky :

dr.Zdeněk Matějček
dr.Ondrej Kondáš
dr.Jiří Odehnal

Komise pro dokumentaci :

dr.Danuše Tollingerová
dr.Veronika Kováliková
dr.Jaromír Kašpárek

Výbory jednotlivých odborných sekcí ČSPS :

1./ Sekce pro teoretické a metodické otázky :

předseda - prof.dr. Vladimír Tardy
tajemník - prom.psych.Václav Břicháček
členové - prof.dr. Jan Doležal, prof.dr. Vilém

Chmelař, dr.Jaroslav Madřafousek, prof.dr. Josef Stavěl,
dr. Boleslav Bárta.

2./ Sekce pro užití psychologie ve výchově :

předseda - prof.dr. Vilém Chmelař
tajemník - dr. Josef Koščo
členové - prof.dr. Josef Linhart, doc.dr. Emil

Holas, doc.dr. Ludmila Kolářiková, doc.dr.Tomáš Pardel,
dr. Olga Kolářiková, dr.Jaroslav Doležal, dr. Jan Čáp,
dr. Martin Jurčo.

3./ Sekce pro užití psychologie ve zdravotnictví :

předseda - doc.dr.Robert Konečný
tajemník - dr. Jan Srnec

členové - dr. Ondrej Kondáš, dr. Josef Ličko,
dr. Eva Syřišťová, dr. Ladislav Srp, dr. Kalužník,
dr. Karel Hradecký, dr. Géza Dobrotka.

4./ Sekce pro užití psychologie v ekonomice :

předseda - dr. Bohumil Bažány
tajemník - dr.Bohumil Chalupa

členové : prof.dr. Jan Doležal
dr. Josef Daniel
dr. Zbyněk Bureš
dr. Jiří Růžička
dr. Ivan Píkala
dr. Jiří Sedlák.

Organisační řád ČSPS.

V zájmu účinné účasti na úsilí československého pracujícího lidu o socialistickou výstavbu republiky byla utvořena

Československá společnost psychologická při Československé akademii věd, spravující se těmito ustanoveními :

§ 1. Název a organizace společnosti .

1./ Československá společnost psychologická při Československé akademii věd / v dalším jen Společnost / je dobrovolným vědeckým výběrovým nestavovským sdružením vědeckých a odborných pracovníků v oboru psychologie ve smyslu zákona ze dne 12. července 1951, o dobrovolných organizacích a shromážděních.

2./ Společnost pracuje při Československé akademii věd / dále jen ČSAV / podle jejích směrnic a plánu předem jí schváleného a předkládá jí zprávy o své činnosti.

3./ Na Slovensku plní úkoly Československé psychologické společnosti Slovenská psychologická společnost při Slovenské akademii věd, která je nedílnou součástí Československé společnosti psychologické.

§ 2. Sídlo a obvod činnosti.

Sídlem společnosti je Praha; sídlem Slovenské společnosti psychologické Bratislava; obvodem její činnosti je území Československé republiky.

§ 3. Úkoly společnosti.

Úkoly Společnosti jsou zejména :

1./ Podněcování a pěstování teoretické a praktické práce v oboru psychologie, zejména se zřetelem na potřeby výstavby socialismu a systematické péče o člověka.

2./ Utužování spolupráce vědy s praxí a přenášení nových poznatků vědy do širokých vrstev vědeckých a odborných pracovníků.

3./ Speciální úkoly v rámci poslání Společnosti,

podle jejího odborného zaměření, které budou stanoveny příslušnými komisemi Společnosti.

4./ Propagace a popularisace výsledků pokrokové, hlavně sovětské vědy v oblasti psychologie.

§ 4. Prostředky k plnění úkolů.

k plnění těchto úkolů užívá Společnost zejména těchto prostředků :

1./ Péče o zvyšování odborné a ideologické úrovně svých členů pořádáním pracovních konferencí, sjezdů, zájezdů, zprostředkováním odborných i stavovských informací a pod.

2./ Spolupráce s vysokými školami a ústředními úřady v otázkách výchovy psychologických vědeckých i odborných pracovníků, plánování a zajišťování výzkumných úkolů, opatřování odborné literatury a pod.

3./ Iniciativních a poradních návrhů při řešení stavovských otázek ve spolupráci s příslušnými složkami ROH, resortních ministerstev a ostatních ústředních úřadů.

4./ Poradní účasti při zastupování čl. psychologů v zahraničních odborných i vědeckých společnostech, sdruženích a zájezdech.

5./ Vlastní ediční činnost a spolupráce v ediční činnosti ČSAV a jiných institucích, zejména při vydávání psychologického časopisu i jiných odborných vědeckých publikací.

6./ Propagace šíření vědeckých poznatků z oblasti psychologie, jakož i jejich využití v naší společenské praxi ve spolupráci s příslušnými resortními ministerstvy, se Společností pro šíření politických a vědeckých znalostí, Čsl. rozhlasem a jinými institucemi našeho hospodářského a kulturně-politického života.

7./ Soutěží a odměn za vědecké práce a výsledky vědecké činnosti.

§ 5. Členství.

Členové Společnosti jsou činní a čestní.

§ 6. Členství

1./Činným členem Společnosti se může stát osvědčený vědecký a odborný pracovník v oboru psychologie nebo v oborech, v jejichž pracovní náplni převládá psychologická problematika, který se písemně přihlásí a zaváže, že bude pracovat ke splnění úkolů Společnosti a jehož přihlášku doporučí dva členové Společnosti.

2./Členství se nabývá přijetím za člena a zaplacením zápisného, jakož i členského příspěvku. O přijetí rozhoduje ústřední výbor / § 16 /.

§ 7. Členství .

Českoslovenští občané, nebo cizí státní příslušníci, kteří se význačným způsobem zasloužili i obor Společnosti zastupovaný, mohou být na návrh ústředního výboru voleni valným shromážděním čestnými členy Společnosti.

§ 8. Povinnosti členů.

Každý člen je povinen :

- a./ zachovávat ustanovení členského řádu a jednacích řádů Společnosti a plnit její platná rozhodnutí.
- b./ usilovat o plnění úkolů Společnosti
- c./ zpřístupňovat výsledky své vědecké, nebo odborné činnosti a práce tak, aby mohly proniknout do nejširších kruhů pracující veřejnosti,
- d./ přispívat k přenášení nových vědeckých i odborných poznatků do praxe
- e./ platit členské příspěvky.

§ 9. Práva členů.

Vedle práv, jež členům přiznává tento organizační řád, přísluší jim zejména též :

- a./ právo volit a být volen do orgánů Společnosti,
- b./ podávat návrhy a hlasovat o návrzích podaných na schůzích Společnosti,
- c./ právo být zpraven o pořádání všech vědeckých a kulturních podniků, jež pořádá Společnost nebo ji-

ná instituce, pokud k nim Společnost opatřila přístup a těchto podniků se zúčastnit,

d./ právo používat za podmínek stanovených zvláštěními řády vlastních sociálních a rekreačních zařízení nebo stipendií a podpor z prostředků Společnosti, pokud Společnost pro své členy taková zařízení nebo prostředky získá,

e./ právo obdržet osvědčení o vědecké činnosti.

§ 10. Zánik členství.

Členství ve Společnosti zaniká úmrtím člena, nebo jestliže člen :

a./ písemným prohlášením ze Společnosti vystoupí, nebo

b./ nezaplatil bez vážné příčiny členské příspěvky za dva roky, ač byl upomenut, nebo

c./ byl ze Společnosti vyloučen.

§ 11.

1./ Vyloučen může být člen valným shromážděním po předchozím projednání v ústředním výboru, z vážných důvodů, zejména neplní-li povinnosti jež mu ukládá organizační řád.

2./ Vznikly-li u člena skutečnosti, jež by mohly být důvodem k jeho vyloučení ze Společnosti, může ho výbor prozatímně až do rozhodnutí valného shromáždění zbavit všech nebo některých práv.

§ 12. Orgány Společnosti.

1./ Vedoucí orgány Společnosti ve všech odvětvích její činnosti jsou :

a./ valné shromáždění

b./ ústřední výbor

c./ předsednictvo.

2./ Kontrolním orgánem Společnosti pro činnost hospodářskou jsou revisoři.

§ 13. Valné shromáždění.

1./ Členové vykonávají práva, jež jim přísluší ve věcech Společnosti na valném shromáždění, které je vrchol-

ným orgánem Společnosti.

2./ Valné shromáždění :

- a./ určuje v mezích organizačního řádu směr a náplň činnosti Společnosti,
- b./ volí 10 členů ústředního výboru ve funkci - dva revisory a 6 náhradníků,
- c./ odvolává funkcionáře na jejich žádost nebo neplní-li povinnosti,
- d./ volí čestné členy Společnosti,
- e./ stanoví výši zápisného a členských příspěvků,
- f./ usnází se o zásadních věcech hospodářské povahy,
- g./ rozhoduje o návrzích ústředního výboru na vyloučení členů ze Společnosti,
- h./ usnází se o návrzích na změnu organizačního řádu, po případě na rozchod Společnosti,
- ch./ volí ověřovatele zápisu o svých schůzích.

§ 14 .

Valné shromáždění svolává předseda ústředního výboru, / dále jen předseda / a to podle potřeby; je však povinnen je svolat nejméně jednou v každém roce nebo dva měsíce po tom, když byl o to písemně požádán, s označením předmětu jednání a to alespoň třetinou členů.

§ 15 .

1./ Valnému shromáždění předsedá a řídí předseda.

2./ Valné shromáždění je způsobilé se usnášet, je-li přítomna nebo zastoupena alespoň polovina členů Společnosti; nesejde-li se v určenou hodinu potřebný počet, koná se o půl hodiny později nové valné shromáždění, které je způsobilé se usnášet za jakéhokoliv počtu přítomných.

3./ Za usnesení se pokládá návrh, pro který hlasovala většina přítomných nebo pro nějž při rovnosti hlasů hlasoval předseda.

4./ K usnesení o návrhu o změnu organizačního řádu nebo na rozchod Společnosti se vyžaduje souhlas dvou třetin přítomných členů.

Ústřední výbor .

§ 16.

Vedení veškeré činnosti Společnosti ve všech jejích odvětvích, pokud není vyhrazena valnému shromáždění, náleží ústřednímu výboru, který je zároveň výkonným orgánem shromáždění.

§ 17.

1./ Ústřední výbor se skládá z předsedy, dvou náměstků předsedy, vědeckého tajemníka, hospodáře a dalších pěti členů, jež volí na tři roky valné shromáždění ze členů Společnosti a ze dvou zástupců každé pobočky / t.j. předsedy a jednatele /. Ze zvolených 10 členů ústředního výboru budou nejméně 3 členové Slovenské společnosti psychologické. V zájmu zachování kontinuity zůstávají v novém ústředním výboru dvě třetiny dosavadního výboru; odstupující třetina se po prvé dva roky určí losem. Odstupující členové ústředního výboru mohou být však opět zvoleni

2./ Za členy ústředního výboru nebo za revisory, kteří trvale opustili výkon funkce, povolává ústřední výbor náhradníky v pořadí, v němž byli zvoleni valným shromážděním.

3./ ČSAV navrhuje dva funkcionáře ústředního výboru nebo pověří dva členy ze zvoleného ústředního výboru, aby ji ve Společnosti zastupovali.

§ 18.

Schůze ústředního výboru svolává předseda podle potřeby, je však povinnen svolat nejméně třikrát do roka nebo týdně schůzi o tom, když byl o to požádán alespoň třetinou výboru.

§ 19.

1./ Ústřední výbor je způsobilý se usnášet, je-li přítomna alespoň polovina jeho členů.

2./ Za usnesení ústředního výboru se považuje návrh, pro který hlasovala většina přítomných nebo pro nějž při rovnosti hlasů hlasoval předseda.

Předsednictvo.

Výkonným orgánem ústředního výboru je předsednictvo, jež může být ústředním výborem pověřeno plněním některých jeho úkolů, zejména vedením běžných záležitostí Společnosti v období mezi schůzemi ústředního výboru.

§ 21.

1./ Předsednictvo tvoří předseda ústředního výboru, jeho dva náměstkové, vedec tajemník, hospodář a dva členové předsednictva Slovenské psychologické společnosti a po jednom zástupci pobočky /poboček/ - předsedové nebo jednatele poboček - v tom dva funkcionáři zastupující ČSAV / §17.odst.3./

2./ k návrhu složení předsednictva se vyjadřuje ČSAV.

3./ Způsob jednání a usnášení předsednictva stanoví ústřední výbor zvláštním řádem.

Společné orgány .

§ 22.

Společnosti příbuzných vědních oborů vytvořené v okruhu působnosti ČSAV, mohou vytvářet vhodné koordinační orgány.

§ 23.

1./ Ve vhodných střediscích nebo na pracovištích kde jsou k tomu předpoklady může ústřední výbor zřídit pobočky jako vnitřní složky Společnosti.

2./ Organizaci poboček, jakož i pravomoc a způsob usnášení předsednictva poboček stanoví ústřední výbor zvláštním řádem.

3./ Předsednictvo pobočky svolává členské schůze, jež mají povahu pracovní.

4./ Členské schůze řídí předseda pobočky, nebo kterýkoliv jím pověřený člen pobočky.

Orgány Společnosti na Slovensku.

§ 24.

1./ Společnost vyvíjí svou činnost na Slovensku

prostřednictvím Slovenské společnosti psychologické.
 2./ Orgány Slovenské společnosti psychologické jsou:
 a./ slovenský sjezd Společnosti,
 b./ výbor Společnosti,
 c./ předsednictvo výboru Společnosti.

§ 25.

Sjezd Slovenské společnosti psychologické je svoláván výborem Slovenské společnosti psychologické alespoň jednou za tři roky. Sjezd, jehož jsou oprávněni zúčastnit se členové Společnosti na Slovensku, projednává otázky vyplývající z úkolů Společnosti na Slovensku.

§ 26.

1./ Výbor Slovenské společnosti psychologické volený sjezdem Slovenské společnosti psychologické má 9 členů a 6 náhradníků. Výbor Slovenské společnosti psychologické a jejích poboček na Slovensku řídí činnost Společnosti a poboček na Slovensku podle směrnic sjezdu a záhadních usnesení ústředního výboru, přihlížejícím k návrhům a připomínkám sekce SAV.

2./ Předsednictvo výboru Slovenské společnosti psychologické se skládá z předsedy, tajemníka, hospodáře a dvou členů.

§ 27.

1./ Orgány Slovenské společnosti psychologické každoročně předkládají příslušné sekci SAV plán činnosti Slovenské společnosti psychologické k vyjádření, jakož i zprávu za minulé období. Současně předkládají i zprávu o činnosti i orgánům Československé společnosti psychologické.

2./ Předseda výboru Slovenské společnosti je povinnen zúčastnit se na pozvání rozšířené plenární schůzky příslušné sekce SAV, při jejímž jednání má hlas poradní.

§ 28. Odborné skupiny.

1./ Členové Společnosti mohou být podle pracovní

povahy nebo spec.zaměření své činnosti zařazení do odborných skupin, jež mají povahu pracovní.

2./ Organizaci a jednání odborných skupin stanoví ústřední výbor.

§ 29. Komise.

1./ Přípravou, po případě i plněním některých úkolů na př.hospodářské povahy může ústřední výbor pověřit zvláštní komise ze členů Společnosti; do komise mohou být přizvány i osoby, jež nejsou členy Společnosti - jako odborní poradci.

2./ Pravomoc i způsob jednání komisí stanoví ústřední výbor.

§ 30. Revisoři.

1./ Dohled na hospodářskou činnost Společnosti, pokud přísluší ústřednímu výboru, vykonávají dva revisoři.

2./ Revisory volí na dva roky valné shromáždění ze členů Společnosti. Revisory se nemohou stát členové ústředního výboru nebo komisí a osoby jim blízké ve smyslu občansko-právním.

3./ Revisoři podávají zprávu o své činnosti ústřednímu výboru, který se bez jejich návrhu nemůže usnést o účetní závěrce, ani o použití přebytku nebo úhradě ztráty.

§ 31.

Hmotné prostředky k plnění úkolů.

1./ K hospodářskému zajištění plnění úkolů Společnosti slouží :

- a./ členské příspěvky a zápisné,
- b./ převzaté majetky, dědictví a odkazy,
- dotace ČSAV, dotace SAV a subvence,
- c./ příjmy vyplývající z vlastní činnosti.

2./ Výši zápisného a členských příspěvků určuje valné shromáždění.

§ 32. Hospodářství Společnosti.

1./ Ústřední výbor stanoví koncem každého roku plán práce Společnosti a v jeho rámci hospodářský plán.

na příští rok a mimo to počátkem každého roku návrh účetní uzávěrky za uplynulý hospodářský rok.

2./ Ústřední výbor je povinnen předložit návrh účetní uzávěrky revisorům k přezkoušení.

3./ O sestavování a schvalování finančních plánů a účetních závěrek platí přiměřené všeobecné předpisy.

§ 33. Zastupování Společnosti.

1./ Společnost zastupuje a jejím jménem jedná její předseda.

2./ Za Společnost se předseda podepisuje tak, že k názvu Společnosti připojí svůj podpis s uvedením funkce.

§ 34.

1./ Ústřední výbor může zmocnit též jiné členy ústředního výboru, po případě jiné osoby, zejména vedoucí zaměstnance Společnosti, aby v rozsahu jež určí, zastupovali Společnost a jednali jeho jménem.

2./ Osoby takto zmocněné se podepisují za Společnost s dodatkem vyjadřujícím jejich zmocnění "v zastoupení"/.

§ 35. Vyhlášky.

Usnesení orgánů Společnosti, jež se týkají jejích členů, jakož i jiné závažné skutečnosti oznamují se členům dopisy nebo členskými zprávami anebo vyhláškami v odborném, po případě denním tisku.

§ 36. Smírčí soud.

1./ Spory z členského poměru rozhoduje smírčí soud do něhož jmenuje každá strana dva zástupce; ti povolají jako předsedu smírčího soudu člena Společnosti na němž se shodli, nebo kterého v případě neshody určí losem.

2./ Proti rozhodnutí smírčího soudu se lze odvolat k valnému shromáždění.

§ 37. Zánik Společnosti.

Jestliže Společnost zanikne, převezme její jmění, jež zbude po úhradě závazků Společnosti ČSAV resp. SAV s podmínkou, že je odevzdá jiné dobrovolné organizaci, jež by se

rozhodla převzít plnění úkolů Společnosti, nebo jež by se za tím účelem ustanovila.

§ 38. Přejídná ustanovení .

Jakmile ministerstvo vnitra schválí tento organizační řád, pověří Komise pro organizaci vědeckých společností, zřízená Československou akademií věd přípravný výbor Společnosti, aby svolala ustavující valné shromáždění.

-ooooooooooooooooooooooooo-

Ministerstvo vnitra

Č.j. NV/2 - 2196/58

V Praze dne 27. srpna 1958.

" Tento organizační řád se schvaluje podle § zák. č. 69/1951 Sb. "

Vedoucí oddělení :

Červenka v.r.

Seznam členů Společnosti
k 1. lednu 1960.

- Bandžejová Mária, prom. psych. - Katedra ped. psych. FF UK,
ul. Feb. vítězství blok 17, Bratislava.
- Bárta Boleslav, PhDr. - Katedra psychologie MU, Grohova 7,
Brno, - Jugoslávská 46, Brno.
- Bažány Miroslav, PhDr. SAV, Psych. laboratorium, Klemensova 27
Bratislava - Gorazdova 38, Bratislava.
- Bednář Jiří, Ped. škola KNV Jihlava, Leninova 57, Jihlava.
- Bednárik Štefan, prom. psych. OUNZ - psychiatr. odd. Levoča-
Košická 23.
- Bena Eduard, doc. Mudr. UHPCHP, Kozí 4, Praha 1 - Křižovnická
č. 10, Praha 1.
- Benová Marie, prom. ped. VŠP, M. D. Rettigové 4, Praha 2 - Nábře-
ží K. Marxe 8, Praha 1.
- Bílý Dušan, Mudr., Státní psychiatrická léčebna, Havl. Brod
Hozkošská 315, Havl. Brod.
- Plaškovič Oskár, PhDr., Státní výz. ústav ped. Šoltésovej 4,
Bratislava, Javorinská, blok III, Bratislava.
- Bokorová Věra, prom. psych. Ped. ústav Komenského, Mikulandská
5, Praha 2, Vidoulská II, č. 12, Praha 4.
- Bondy Miloš, PhDr., Ped. inst. Praha 2, M. D. Rettigová 4,
Jeseniova 123, Praha 11.
- Břichcín Milan, prom. psych. Psych. ústav, Hradčanské nám 5,
Lužická 30, Praha 12.
- Břicháček Václav, prom. psych. Psych. ústav, Hradčanské nám 5,
Mašterovského 4, Praha 5.
- Bureš Jan, Mudr. Fyziol. ústav ČSAV Na cvičišti 2, Praha 6,
Lípová 18, Praha 2.
- Bureš Zbyněk, PhDr. Psych. ústav Hradčanské nám. 5, Praha 1,
Pod vilami 27, Praha 14.
- Cinkovská Sylvia, prom. psych. Liečebňa detskej TBC, Abraham,
okres Sered, Abraham, okres Sered.
- Čáp Jan, PhDr. kand. věd, katedra psych, Hradčanské nám 5,
Praha 1, Lípová 22, Praha 2.
- Čečetka Juraj, PhDr., Filfak. Šafárikovo 12, Bratislava,
Sovietské nám. 2, Bratislava.
- Čepelák Jiří, PhDr. ústav pro péči o matku a dítě, nábr. K.
Marxe 158, Ovinecká 40, Praha 7.

- Daněk Karel Mudr. OÚNZ zdrav.stř.Červený Kostelec,
Horní nám.304,Humpolec.
- Daniel Jozef Phdr.Psych.lab. SAV Klemensova 27,Brati-
slava - Suvorovova 9,Bratislava.
- Diamant Jiří Phdr. Psychiatric.klinika KU Ke Karlovu
č.11, Praha 2 - Ul.J.Wolkera 276,Satalice.
- Dittrichová Jaroslava Phdr. ústav pro péči o matku a dítě
Praha 15 - Pod náměstím 8, Praha 8.
- Dobrotka Géza Phdr. KUNZ-FN psychiatr.klinika Bratislava
Uhrova 28,Bratislava.
- Dolejší M. Phdr. Dětské odd.státní psych.léč.,Havlíčkův
Brod.
- Doležal Jan Phdr. univ.prof. Psych.ústav,Hradčanské
nám.5,Praha 1,- Na Pískách 20,Praha 6.
- Doležal Jaroslav Phdr. Katedra ped. KU,Sněmovní 7,
Praha 1 - Kubišova 19,Praha 8.
- Dornič Stanislav Phdr. Psych.lab.SAV,Klemensova 27,
Bratislava - Proboštská 10,Bratislava.
- Drvota Stanislav Mudr. Katedra psych. FHF,Hradčanské
nám.5,Praha 1 - Karlovarská 41,Řepy u Prahy.
- Đurič Ladislav prom.ped. Kalinčiakova 4,Bratislava
Gorazdova 10,Bratislava.
- Engelsmann František Phdr. Psychiatr.léčebna Praha 8,
Konviktská 15,Praha 1.
- Exner Jaroslav prom.ped. Ústav psych.dítěte,Purkyňova
č.2,Praha 2 - Hřbitovní 22,Praha 16.
- Faltin Michal Phdr. Ped.škola,Žilina - Bratislavská
cesta 4, - Žilina.
- Fišer Jan Phdr. Ústav pro dálkové studium učitel.Ople-
talova 26, Praha 2 - Římská 27,Praha 12.
- Fraenkel Emil Ing. Dvanástočná škola Košice - Zbojnická
č.12, Košice.
- Habiňáková Erika prom.psych. OUNZ,DFN Cintorinská 2,
Bratislava - Heydukova 23,Bratislava.
- Harineková Milada prom.psych. OUNZ Topolčany - Polná
č.1299 Topolčany.
- Havlíček Josef Ing.Min.školství a kultury Praha.
Mašalova 549,Kunratice u Prahy.
- Hermochová Soňa prom.psych. Katedra psych.Hradčanské
nám.5,Praha 1 - Na Pískách 20,Praha 6.
- Hlavsa Jaroslav prom.psych. Ústav psychologie dítěte,
Purkyňova 2,Praha 2 - Vrané nad Vltavou.

- Hodková Jana Phdr. Oftalmopedický ústav DFN Koperníkova
č. 8, Praha 2 - Petřínská 4, Praha 1.
- Holas Emil doc. Phdr. VŠP Olomouc, Křížkovského 10.
Jiřího z Poděbrad 3, Olomouc.
- Hoskovec Jiří prom. psych. Psych. ústav KU, Hradčanské nám.
č. 5, Praha 1 - Moskevská 12, Praha 13.
- Hošek Otakar Phdr. KNV školský odbor, Plzeň - Písecká 6,
Praha 12.
- Hradecký Karel Phdr. Judr. Psychiatric. Léčebna Kroměříž,
-Kotlářská 1, Brno.
- Hraše Josef Phdr. VŠP Poříčí 7, Brno - Purkyňova 76, Brno
Královo Pole.
- Hříbal Rudolf Phdr. Psychiatrická klinika FNPU Olomouc -
Dra Vančury 4, Olomouc.
- Hvezdík Ján Phdr. VŠP fil. fak. Prešov - Zápotockého
blok B/II Prešov.
- Hyhlík František doc. RPhdr. fil. fak. KU Praha
Veleoslavínova 3, Praha 1.
- Chalupa Bohumír Phdr. KUNZ odd. chorob z povolání, Pekař-
ská 53, Brno - Purkyňova 91, Brno, Královo Pole.
- Chmelař Vilém Phdr. univ. prof. katedra psychol MU, Grohova
č. 7, Brno - Palackého 8, Brno.
- Ivanov Alexandr Phdr. Výzk.úst. bezpeč. práce ROH, Jeru-
salémská 9, Praha 2, - Schodová 7, Praha 4.
- Januška Ludovít, Phdr. Vydavatelstvo Osveta, Gorkého 17
Bratislava - Švermova 4, Martin.
- Jaroš Miloš prom. psych. ZJŠ Lazaretní 7, Brno -
Vojanova 1, Brno 15.
- Jiránek František Phdr. ústav pro dálkové studium učitel.
Opletalova 26, Praha 2 - U Kolejí 15, Praha 6.
- Jirásek Jaroslav Phdr. Dětská psychiatr. léčebna Dolní
Počernice - Mladé gardy 5, Praha 7.
- Jochmanová Jiřina Phdr. Katedra psych. PU Olomouc, -
Ostružnická 4, Olomouc.
- Jurčo Martin Phdr. Výzk.ústav ped. Stalinovo nám. 38
Bratislava - Jurkovičova 4, Bratislava.
- Jurovský Anton univ. prof. dr. ped. věd FFUK Šafárikovo 12 -
Mamatejova 2, Bratislava.
- Katriak Martin Phdr. Osvětový ústav, ul. Červené armády 25,
Bratislava - Karadžičova 25, Bratislava.

- Koch Jaroslav Phdr. Ústav pro péči o matku a dítě,
Praha 15, Náb. K. Marxe 158 - Gorazdova 1,
Praha 2.
- Kolářiková Ludmila, doc. Phdr., Katedra psych. FF MU Groho-
va 7, Brno - Úvoz 45 Brno.
- Kolářiková Olga Phdr. Dětská psychologická poradna, Stali-
novy sady 23, Brno - Purkynova 8, Kr. Pole - Brno.
- Kolářský Aleš, prom. psych., KÚNZ odd. pro dětskou psychiatrii
Jeronýmova 737, Hr. Králové - Nové Město nad Met.
č. 328-b.
- Kondáš Ondřej prom. psych. Psychiatrická léčebna, Velké
Leváre - Velké Leváre.
- Konečná Marie Phdr. Psychiatrická léčebna, Štamberk -
Olomoucká ul. Štamberk.
- Konečný Robert doc. dr. KUNZ Psychiatrická klinika MU
Brno - Rezkova 53, Brno.
- Košč Ladislav Phdr. KÚNZ psychiatr. odd. Žilina - Hliny,
blok D III, Žilina.
- Koščo Jozef Phdr. Psychologický ústav FFUK, Šafárikovo 12
Bratislava - Pekná ul. blok B 10-12/IV.
Bratislava.
- Kotásek Jiří Paed. dr. Ped. institut Praha, - Antala Staš-
ka 984, Praha 14
- Kotásková Zdenka Phdr. VŠP, Rettigové 4, Praha 2.
Nad Královskou Oborou 15, Praha 7.
- Kováč Damián Phdr. Psych. laboratorium SAV, Klemensova 27,
Belehradská 6/C Bratislava.
- Kováliková Veronika Phdr. Psych. laboratorium, SAV, Klemen-
sova 27 Bratislava - Nálepková 6, Bratislava.
- Kroftová Eva Phdr. Tesla n.p. Strašnice - Mánesova 63
Praha 12.
- Krouská Alena Phdr. Psychiatrická léčebna, Kroměříž,-
Havlíčková 20, Kroměříž.
- Křivohlavý Jaro Phdr. Výzk. ústav bezp. práce ROH, Jeru-
salémská 9 - Praha 2 - Podolská 122, Praha 15.
- Kubíčka Luděk Phdr. Psychiatrické amb. pro děti, Rytířská
č. 10 Praha 1 - Kostelní 22, Praha 1.
- Kuric Jozef Phdr. VŠP katedra psych. Bratislava - Dulovo
nám. 8 Bratislava.
- Langer Stanislav Phdr. KUNZ Dětská psychiatrie, Hradec
Králové - Sadovská 598 Hradec Králové II.

- Langmeier Josef Phdr. Ústav pro doškolování lékařů, Havl. Brod - Tylova 514, Havl. Brod.
- Lát Josef Phdr. Labor. fyziologie ČSAV, Pod Slovany 7, Praha 2.
- Lebedová Anna Phdr. Výzkumný ústav ped., Mikulandská 5, Praha 2 - Na Černé hoře 1680/8, Praha 6.
- Linhart Josef univ. prof. dr. VŠP, Rettigové 4, Praha 2, - Kamenická 1, Praha 7.
- Lomová Božena Phdr. Ústav pro dálkové studium učitelů, Opletalova 26 - Praha 2, Blanická 21, Praha 12.
- Lukavský Ctibor prom. psych. Kraj. nemocnice TBC Bukov - Ústí nad Labem - ul. 8. listopadu 14, Praha 5.
- Macák Ivo prom. psych. VŠP Bratislava - Zvolenská 13, Bratislava.
- Madlafousek Jaroslav Phdr. Ústav pro choroby oběhu krev. Krč - Jihozápadní III/22 Praha - Špořilov.
- Machač Miloš Phdr. doc. VŠP. Rettigové 4, Praha 2 - Za zele- nou liškou 17, Praha 14.
- Malina Anton prom. psych. Domov pre žiakov osobitnej školy v Kňažiciach, Zlaté Moravce - Kňažice.
- Marko Julius Phdr. Psych. vých. klinika, Legionárská 10, Bratislava - Rázusovo nám. 18, Bratislava.
- Maršálová Libuša Phdr. VŠP. Bratislava Kalinčiaková 4.
- Martinčíkova Eva Phdr. Fakultní poliklinika, Karlova 32, Praha 2, - Na Zbořenci 7, Praha 2.
- Matějček Zdeněk Phdr. Dětská psychiatr. poradna, Vratislava 11, Praha 2 - Kremelská 1292 Praha 13.
- Matoušek Oldřich Phdr. Výzkumný ústav bezp. práce, Jerusa- lémská 9, - Roosveltova 31, Praha 6.
- Melzer Jiří Phdr. Výzk. ústav dopravní, Dlážděná 5, Praha 2 - Pod Děvínem 16, Praha 16.
- Mencl Jiří Phdr. Správa pražské dráhy, Opletalova 47, Praha 3, - Zábořské vinice 27, Mělník.
- Míček Libor prom. psych. a ped. Ped. institut, Olomouc, - Národních mučedníků 599, Frýdek.
- Michalička Miroslav Phdr. Ústav psychologie dítěte, Purkyněva 2, Praha 2 - Lébřova 1, Kladno.
- Milan Mikuláš Phdr. Vysoká škola ekonomická, Palisády 36, Bratislava - Konventská 2a, Bratislava.
- Mikešová Milada prom. psych. St. psychiatrická léčebna, Kroměříž - Havlíčkova 46, Kroměříž.

- Monatová Lili Phdr. Fil. fak. MU, Grohova 7, Brno - Barvičova 72, Brno.
- Nevole Svetozar doc. Mudr. Psychiatrická léčebna, Dobřany.
- Nováková Milada Phdr. Dětská psychiatrická poradna, Dittrich. č. 17, Praha 2 - Kojetická 303, Praha 9, Prosek.
- Odehnal Jiří Phdr. Katedra psych. Hradčanské nám. 5, Praha 1, - Stalinova 65, Praha 12.
- Ondrejka Ján prom. psych. Správa brat. dráhy, Bratislava, - Nováky, Lelovská 80.
- Osladilová Drahomíra Phdr. Fil. fak. katedra psych. PU. Křížkovského 10, Olomouc - I. P. Pavlova 51, Olomouc.
- Otterová Marie Phdr. Psychiatrická klinika, Apolinářská 4, Praha 2, - Němejčova 3, Plzeň.
- Pardel Tomáš, doc. Phdr. VŠP Kalinčiakova 4, Bratislava, Bradlanská 9, Bratislava.
- Pasák Oldřich Phdr. Střední škola Jaroměř - Na zavadilce 404, Jaroměř.
- Pešínová Hana prom. ped. ústav psychologie dítěte, Purkyňova 2, Praha 2, Hradešinská 45, Praha 12.
- Příhoda Václav, Phdr. univ. prof. Katedra psychologie, Hradčanské nám 5, Praha 1, - Kubišova 26, Praha 8.
- Rónová Rudolfa Phdr. Dětská psychiatrická poradna, Vratislavova 11, Praha 2, - U nových vil 26, Praha 10.
- Rosina Jozef Phdr. prom. ped. Pedagogická škola, Trnava - Lidická, blok J, Trnava.
- Růžička Jiří Phdr. Katedra psych. Hradčanské nám. 5, Praha 1 Jiřího z Poděbrad 16, Praha 12.
- Rybářová Eva Phdr. Katedra psych. FFUK Šafárikovo nám. č. 12, Bratislava, - Gorkého 8, Bratislava.
- Rychnovský Jan Phdr. Vyšší ped. škola, Sokola Tůmy 6, Opava - Olomoucká 88, Opava.
- Sedláčková Jarmila Phdr. KÚNZ Psychiatr. klinika, Olomouc. I. P. Pavlova 51, Olomouc.
- Sedlák Jiří Phdr. Psych. ústav MU Grohova 7, Brno. Pod kaštany 5, Brno 16.

- Severová Marie Phdr. Katedra psych. Hradčanské nám. 5,
Praha 1, Hájkova 1, Praha 11.
- Schürer Miroslav Phdr. Záchytný dětský domov, Dělnická
č. 1, Jihlava - Jeronýmova 109, Polná u
Jihlavy.
- Smékal Vladimír prom. psych. Psych. ústav MU Grohova 7,
Brno - Melantrichova 11, Prostějov.
- Sokol Miroslav Phdr. Státní ústav plánovací Praha 3,
Komsomolská 26, Praha 7.
- Sommerová Olga Phdr. Thomayerova nemocnice, dět. odd. Krč
U nových domů 534, Praha 14.
- Souček Jan Phdr. VÚP Mikulandská 5, Praha 2, - Holeč-
kova č. 68, Praha 4.
- Soudková Miluše Phdr. Psych. vých. klinika, Legionárská 10,
Bratislava - Šafárikovo nám. 3, Bratislava.
- Soukal Jan prom. psych. Psychiatrická léčebna, Hůskova 2,
Brno - Lužická 4, Brno.
- Šrnc Jan Phdr. Psychiatrická klinika Ke Karlovu 11,
Praha 2 - V závětří 6, Praha 7.
- Šrp Ladislav Rndr. prom. psych. II. dět. klinika, Sokolská
č. 2 - Praha 2 - Slezská 134, Praha 12.
- Stančák Andrej Phdr. Psychiatrická klinika, nám. Osvobo-
ditelů 18, Košice - Ždanova 14, Košice.
- Stavěl Josef Phdr. univ. prof. Katedra psych. Hradčanské
nám. 5, Praha 1 - Matějská 25, Praha 6.
- Stránská Taťána prom. psych. KUNZ Hradec Králové, psychi-
atrická klinika - Orlická kotlina 1068.
Hradec Králové.
- Stránský Antonín Phdr. Institut těl vých. a sportu,
Újezd 450, Praha 1.
- Strejček Karel Phdr. Záchytný dět. domov, U michelského
lesa 222, Krč - V cibulkách 1, Praha 4.
- Striženec Michal prom. psych. Psych. lab. SAV, Klemensova
č. 27, Bratislava - Gorazdova 38, Bratislava
- Svorád Domin Mudr. Phdr. kand. lék. věd. Fysiol. ústav ČSAV
Na cvičišti 2, Praha 6 - Proboštská 4,
Praha 6.
- Syřištová Eva Phdr. Katedra psych. Hradčanské nám. 5,
Praha 1, - Újezd nad Lesy 89.
- Štěpánová Eva prom. ped. Vysoká škola ped. Prešov, -
Sládkovičova, blok Křížík, Prešov.

- Široký Hugo prom. psych. Psychiatr. léčebna, Olomoucká
č. 88, Opava - Blahoslavova 38, Přerov.
- Škodová - Somogyi Růžena PhDr. Št. psychiatrická léčebna
Pezinok.
- Šolková Jiřina PhDr. Katedra pedagogiky FHF KU Praha,
- Vlášská 14, Praha 1.
- Špelda Jaroslav prom. psych. Českosl. st. lázně Jeseník.
- Štefanovič Jozef PhDr. Výzk. ústav ped. Stalinovo nám.
č. 38, Bratislava - Osadná 24, Bratislava.
- Švancara Josef PhDr. KDN, Neurol.-psychiatr. odd. Brno,
Černá pole - Leninova 59, Brno.
- Tardy Vladimír PhDr. univ. prof. Katedra psychologie,
Hradčanské nám. 5, - Praha 1, - Cukrovarnic-
ká 34, Praha 5.
- Tollingerová Danuše PhDr. Fil.-hist. fakulta, Nám. Krasno-
armějců 2, Praha 1 - Nám. Krále Jiřího 16,
Praha 12.
- Tříška Felix Na zástřelu 19, Praha 5.
- Tříška Karel PhDr. Jenečská 422, Praha 6, Dolní Liboc.
- Tůma Jaroslav Mudr. ústav klinic. zdraví, Praha - Na dlou-
hém lánu, Praha 6.
- Uherík Anton Psych labor. SAV, Klemensova 27, Bratislava,
- Gaštanova 10, Bratislava.
- Urban Eduard PhDr. Psychiatr. léčebna Dobřany, - Mánesova 28
Praha 12.
- Vacková Bohumila prom. psych. Slovenská kniha n.p. Dunajská
č. 47, Bratislava - Mýtná 45, Bratislava.
- Valoušek Chruďoš PhDr. VŠP Křížkovského 10 Olomouc,
Rooseveltova 8, Olomouc.
- Vaňková Dobromila Iva prom. ped. ÚNV Dětský domov, Bra-
tislava, - Budovatelská 13, Bratislava.
- Verner Mikuláš PhDr. Ortopedická klinika RFUK Hlboká
č. 11, Bratislava - Leškova 13, Bratislava.
- Veselá Jiřina KNV Škol. odbor. nár. škola při PNs Ostra-
va - Novoveská 20, Ostrava III.
- Veselý Jiří PhDr. UNZ Dětská psychiatrická amb. Rytířská
č. 10, Praha 1, - Žateckých 5, Praha 14.
- Voborský Jiří prom. psych. Psych. klinika MU Pekařská 53,
Brno -
- Wolf Evžen Mudr. katedra psych. Hradčanské nám. 5, Praha 1
Soukenická 27, Praha 3.

Zadrazil Jan PhDr. VÚD - lážděná 5, Praha 2, - Gorazdova 19
Praha 2.

Zelený Adolf doc.dr. Fysiologický ústav LF UK Lidická 1
Plzeň, - Ul. Růženy Svobodové 19, Plzeň-Lochotín.

Zurková - Vrabcová Marta TBC léčebna - Horné Lefantovce.
Janoš Oldřich, Ústav pro péči o matku a dítě, nábr. Karla
Marxe 158, Praha 15 - Václavské nám. 20,
Praha 1.

Změny adres bytu i pracoviště hlase včas sekretariátu
Společnosti Praha 1, Hradčanské nám. č. 5.

OBSAH.

Strana:

1. Úvodem - univ.prof.dr.Vlad.Tardy	1
2. Československá psychologická tradice - univ.prof.dr.V.Příhoda	2
3. Zprávy z ústředí	14
4. Přehledné schema organizační struktury ČSPS	27
5. Organizační řád Společnosti	32
6. Seznam členů s adresami pracoviště a bydliště.	43

Vedoucí redaktor univ.prof.dr.Vladimír Tardy,
výkonný redaktor dr.Jan Souček, členové redakce :
dr.B.Bárta, prom.psych.V.Bokorová, Dr.J.Daniel,
univ.prof.dr.A.Jurovský a dr.J.Koch.
Adresa redakce : Československá psychologická
společnost, Hradčanské nám.5, Praha 1.

Zprávy vycházejí neperiodicky podle potřeby.